

Ošetrovatelský proces u nemocných s imobilizačními obvazy

Imobilizační obvaz

Znehybní, fixuje poraněnou část těla (kostí, kloubů, svalů) a zlepšuje hojení.

Typy imobilizačních obvazů dle materiálu

- náplast – znehybnění prstů na noze, zlomeniny žeber a dolní čelisti
- šátkové a elastické obvazy – lehčí poranění kloubů (zejména v PP)
- dlahy – fixace předloktí a bérce
- vyšší stupeň znehybnění – zinkokliho­vý, sádrový, škrobový obvaz, syntetické materiály

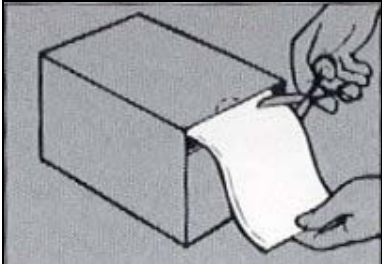
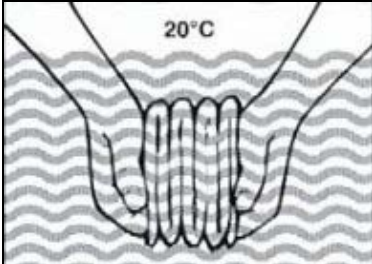

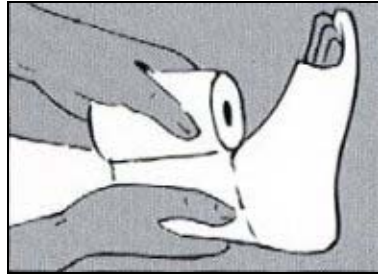
Obecné zásady techniky sádrových obvazů

Indikace užití sádry

- zlomeniny
- úrazy měkkých tkání
- záněty
- tumory
- plastiky

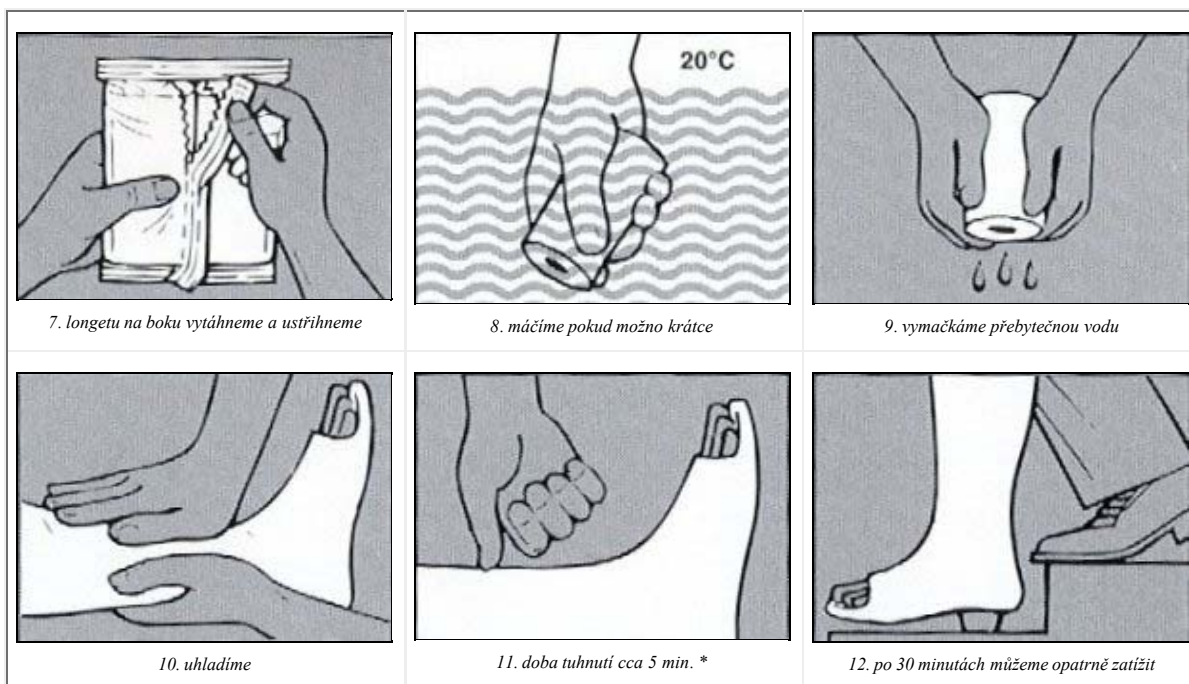
Při primárním ošetření má sádrový obvaz přednost před plastovým (syntetickým) fixačním materiálem z mnoha důvodů (ekonomický, hospodárný, tvárný, skladovatelný, dobře snášen)

Návod k používání sádrových obvazů

		
1. balíček roztrhneme (příp. srovnáme obinadlo)	2. cca 8–15 vteřin máčíme (podle šířky obinadla)	3. dobře vymačkáme přebytečnou vodu
		
4. modelovací doba 3 min. *	5. přiložíme dlahu L, modelovací doba 2–3 min. *	6. je-li nutno, obvaz krouživým ovinováním zkompletujeme, doba tuhnutí cca 5 min. *

* Udávané hodnoty platí při teplotě vody 20 °C, při dobrém vymačkání longet a obinadel. Chladnější voda hodnoty prodlužuje.

Návod k používání sádrových obvazů II

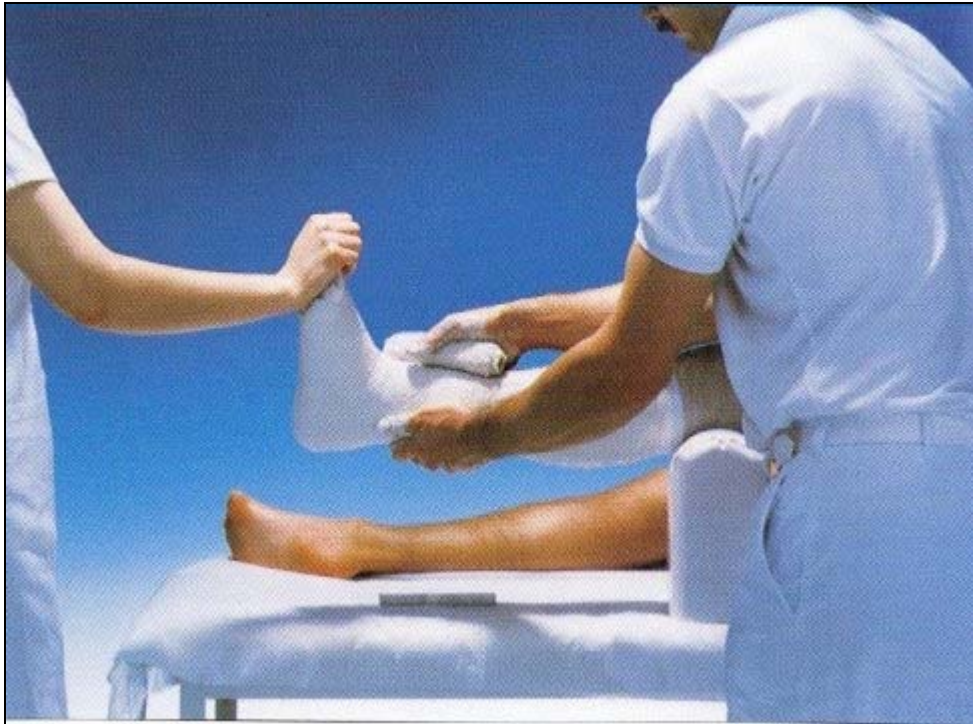

* Udané hodnoty platí při teplotě vody 20 °C, při dobrém vymačkání longet a obinadel. Chladnější voda hodnoty prodlužuje.

Příprava nemocného před přiložením sádrového obvazu

- psychická příprava
- fyzická příprava
 - omytí fixované části těla
 - aseptické krytí ran
 - odstranění prstenů a jiných šperků
 - odlakování nehtů (kontrola prokrvení)
 - obvaz se přikládá na relaxovanou končetinu (ne napjaté svalstvo – obvaz by byl volný)

Přikládání sádrového obvazu

Namáčení a příprava sádrového obvazu

Finální úprava sádrového obvazu

Typy sádrového obvazu dle podložení

- nepodložený obvaz
- tečné podkládání
- kompletní podkládání

Nepodložený obvaz

Dnes se takřka neuvžívá.

- výhoda – optimální tvarování přikládaného obvazu
- nevýhoda – tvrdé okraje a otlaky při nesprávném přiložení a obtížné odstraňování obvazu

Dnes se i při nepodkládaném obvazu používá alespoň hadicový obvaz a jako prevence oděrek se podkládají alespoň konce obvazu.

Tečné podkládání

Slabě se vypodloží místa, kde hrozí vznik otlaků – výstupky kostí (vnitřní a vnější kotníky, okraj tibie, hlavičky radii, ale i povrchově probíhající šlachy a nervy).

Také se podkládají konce obvazu.

Jde o nejlepší kompromis mezi dobrým tvarem a pohodlím.

Kompletní podkládání

Celá plocha pod obvazem je cirkulárně podložena.

Jak vata, tak krepový papír se přikládají v definitivní poloze, jinak dochází ke tvorbě záhybů.

Materiály k ochraně pokožky a podkládání sádrového obvazu

- **bavlněná vata** – knotový účinek (dobře saje vlhkost), nevýhodou je dlouhodobé zadržetí vlhka a riziko macerace pokožky, nízká elasticita = riziko záhybů
- **podkládací obvazy (obinadla) ze syntetických vláken** – velmi přilnavé, vykazují menší pružnost = nižší snášenlivost, velmi dobře prodyšné
- **syntetické vaty** – vhodné zejména pro velké obvazy
- **textilní hadicový obvaz (trikotinová punčoška)** vysoká příčná pružnost, přikládání zcela bez záhybů,
- **krepeový papír** – zabraňuje pronikání sádrové kaše do podkladové vrstvy, zlepšuje optimální tvarování obvazu, nevznikají nerovnosti, které by vedly ke vzniku otlaků

Indikace podkládání

- otok – aktuální či očekávaný
- předpoklad klínovité korekce
- atrofie měkkých tkání
- ochrana prominujících tkání
- okraje sádrového obvazu

Zásady aplikace podkládání

Podkládat je potřeba jen tolik, kolik je nezbytné a tak málo, jak je to možné!

Špatně přiléhající obvaz nebo dlaha se nedá zlepšit dodatečným vypodložením.

Podkládání hadicovým obvazem (punčoškou) a syntetickou vatou

Příčiny komplikací léčby sádrovým obvazem

- chybná technika sádrování
- nedostatečné poučení pacienta (hygiena, polohování, cvičení – isometrické stahy)
- nedostatečná kontrola
- cizí tělesa pod sádrovým obvazem

Komplikace léčby sádrovým obvazem

- **oběhové**
 - otok
 - chlad
 - cyanóza aker a vyčnívajících částí těla
- **pocitové - útlak nervových vláken**
 - hypestezie
 - parestezie
 - porucha citlivosti až hybnosti
- **nervové**
 - pocit bolesti, která se stupňuje

Sejmutí sádrového obvazu

Sejmutí sádrového obvazu

Nutná volba vhodného nástroje:

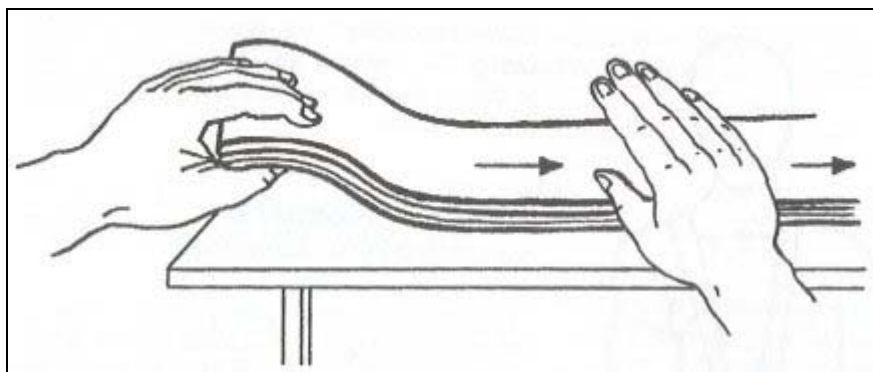
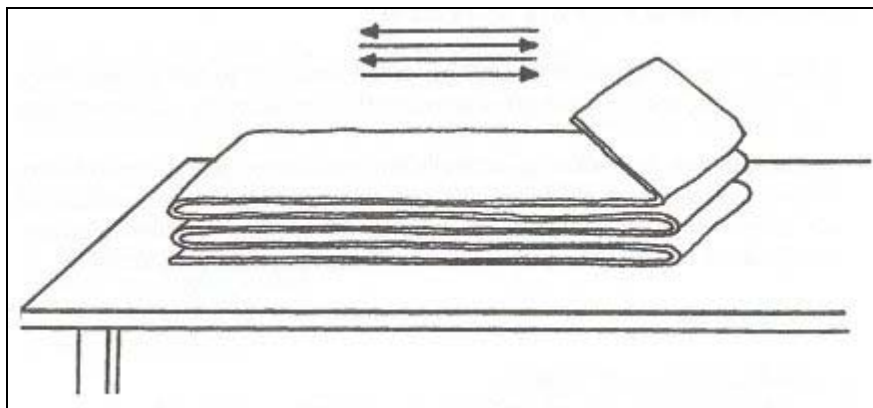
- **podkládaný obvaz** – pákové nůžky, nůžky na sádro, měkké vrstvy – podložení pomocí obvazových nůžek
- **nepodložené obvazy** – oscilační pilka, není prostor pro zavedení nůžek – riziko poranění (pozor na popálení – užít kovovou lopatku k podložení)
- **velmi úzké nebo silné obvazy** – odstraňujeme odlupováním – časově náročné, ale nejbezpečnější

Zásady aplikace sádrového obvazu

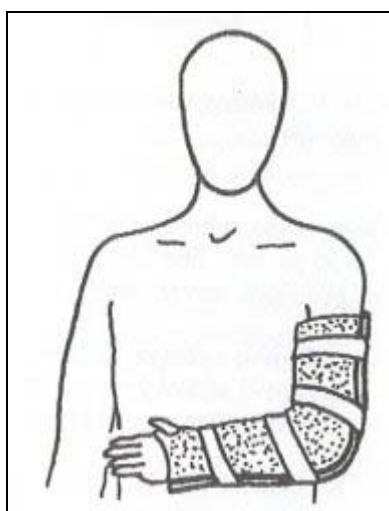
Každé přiložení, sejmutí a výměna sádrového obvazu vyžaduje RTG kontrolu

Přiložení cirkulárního obvazu je výhradně lékařským výkonem!!!

Příprava a přikládání sádrové dlahy

Přiložení sádrové dlahy na horní končetinu

Ortézy

- fixační pomůcky vyrobené z neoprénu nebo prodyšné textilie a vyztužené podle potřeby různými zpevňovacími pelotami nebo dlahami
- nevhodné pro primární ošetření traumatu kostí z důvodu nedostatečné stability

Ortély ke korekci vad

Ortýza pro korekci degenerativní deformity

Ortýza k fixaci po traumatu

Ortýzy na horní končetinu

převzato z <http://www.ortoprotet-lbc.cz/>

převzato z <http://www.ortoprotet-lbc.cz/>

Ortézy na dolní končetiny

převzato z <http://sklep.trimed.pl/index.php>

převzato z <http://www.zdravotni.cz/images/Ortezy/78036.htm>

převzato z <http://www.volny.cz/regeko/>